

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2023. gada 28. decembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Gunārs Kusiņš un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Senāta (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 196/2023),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Tiesu ekspertu likuma 6. panta trešās daļas 5. punktu, ciktāl tas liedz personai, kura saukta pie kriminālatbildības, bet pret kuru kriminālprocess izbeigts uz nereabilitējoša pamata, tiesības strādāt par tiesu ekspertu (turpmāk – apstrīdētā norma), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 101. panta pirmajai daļai un 106. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas.

2. Tiesu ekspertu likuma 6. panta trešās daļas 5. punkts noteic, ka par tiesu eksperta kandidātu nevar būt persona, kura saukta pie kriminālatbildības, bet pret kuru kriminālprocess izbeigts uz nereabilitējoša pamata.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ pantam;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 9. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesai, izskatot administratīvo lietu. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta pirmās daļas 2. punktam pieteikums iesniedzams, ja tiesa, izskatot administratīvo lietu kasācijas kārtībā, uzskata, ka norma, ko iestāde ir piemērojusi vai kas administratīvajā tiesas procesā būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst Satversmei.

Pieteikuma iesniedzēja izskatīšanā kasācijas kārtībā ir administratīvā lieta Nr. A420111221, kas ierosināta pēc personas pieteikuma par administratīvā akta izdošanu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu. Ar Tiesu ekspertu padomes lēmumu izbeigta minētās personas tiesu eksperta sertifikāta darbība, pamatojoties uz apstrīdēto normu. Minētā padome konstatēja, ka pret personu pirms gandrīz divdesmit gadiem bija ierosināts kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, bet vēlāk tas tika izbeigts uz personu nereabilitējoša pamata. Tādējādi no pieteikuma izriet, ka iestāde ir piemērojusi apstrīdēto normu un tā būs jāpiemēro arī Pieteikuma iesniedzējam, izskatot konkrēto administratīvo lietu.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 101. panta pirmajai daļai un 106. panta pirmajam teikumam, jo tajā ietvertais pamattiesību ierobežojums nav samērīgs. Proti, pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi varot sasniegt ar personas pamattiesības mazāk ierobežojošu līdzekli – katra individuālā gadījuma izvērtēšanu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot tam Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Pieteikums ir formulēts motivēta lēmuma veidā, tajā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas

iespējamo neatbilstību Satversmes 101. panta pirmajai daļai un 106. panta pirmajam teikumam. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Tiesu ekspertu likuma 6. panta trešās daļas 5. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 101. panta pirmajai daļai un 106. panta pirmajam teikumam” pēc Senāta pieteikuma (pieteikums Nr. 196/2023).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2024. gada 28. februārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs*

Jānis Neimanis

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.